

Aan de gemeenteraad

Op welke gronden deze brief?/Waarom nu voorgelegd?

In de raadsvergadering van 5 juni 2025 is de motie 'De Jeugd heeft de toekomst' (25bb004244), van Sebastiaan Bonte van Leefbaar Rotterdam, door de raad aangenomen. Deze motie verzoekt het college om

- te onderzoeken welke activiteiten van bedrijfsscholen dichterbij de stad kunnen plaatsvinden, waardoor de jeugd in de wijken in aanraking komt met deze haven gerelateerde activiteiten;
- te onderzoeken wat de gemeente Rotterdam kan betekenen in het informeren en communiceren naar de doelgroep over de bestaande bedrijfsscholen in Rotterdam en de regio; en
- naar aanleiding van dit onderzoek met een voorstel te komen voor de begrotingsbehandeling wat de gemeente hierin kan betekenen.

Relatie met het coalitieakkoord/collegewerkprogramma/eerder aangenomen moties en gedane toezeggingen:

Coalitieakkoord Eén Stad (2022-2026)

Toelichting:

Organisatie van het onderwijs

Er zijn drie hoofdvormen van beroepsonderwijs: regulier publiek onderwijs, privaat onderwijs (commerciële aanbieders zoals NCOI) en bedrijfsscholen (opleidingen gericht op één bedrijf). In het regulier onderwijs bestaan varianten zoals mbo-praktijkleren, waarbij je modulair leert en stapelt tot een erkend diploma. En is er ook een model waarbij je één dag naar school gaat en vier dagen werkt via een dienstverband bij het leerbedrijf. Bedrijfsscholen leiden op voor specifieke functies binnen het bedrijf en scholen bestaand personeel bij. Het college heeft op basis van deze motie samen met bedrijven willen onderzoeken of de organisatie van technische bedrijfsscholen in de haven kan worden verbeterd.

Reguliere en private opleidingen

Het reguliere publieke onderwijs heeft een prominente plek in het bestaande aanbod en de ontwikkeling van nieuwe technische bedrijfsfaciliteiten. Publiek onderwijs wordt gefinancierd op basis van leerlingaantallen.

De versnippering van studenten over verschillende faciliteiten bemoeilijkt deze financiering van regulier publiek onderwijs, en juist dit onderwijs is nodig voor jongere studenten en voor hen die zich om andere reden niet voor een bedrijfsschool kwalificeren. Op regulier onderwijs is voor iedereen een plek, voor een plek op een bedrijfsschool moet je solliciteren en worden aangenomen door de betrokken werkgever. Regulier onderwijs heeft echter van bedrijven lange termijn commitment nodig met meerjarig inzicht in de in- en uitstroom van studenten om daar hun capaciteit op in te richten, maar daar ontbreekt flexibiliteit. Als het regulier onderwijs bedrijven niet kan bedienen, worden commerciële opleiders ingeschakeld.

Bedrijven in de haven kunnen niet zelfstandig zonder geaccrediteerde instelling een erkend certificaat verstrekken.

Ruimtevrage voor scholing

Regulier publiek onderwijs zit vaak in de stad terwijl bedrijfsscholen zich regelmatig op de terreinen van de initiërende bedrijven zelf bevinden. Vaak is er voor die bedrijfsscholen geen ruimte op de terreinen of zijn er andere overwegingen – bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid – die bedrijven doet zoeken naar nieuw terrein. Steeds meer bedrijven en organisaties melden zich met een ruimtevrage voor eigen educatieve activiteiten bij Deltalinqs, Havenbedrijf en gemeente Rotterdam. De ruimte in de haven is schaars en in deze verzoeken kan individueel niet worden voorzien. Voor MKB is een eigen ruimte voor scholing in de praktijk geen haalbare kaart en het is belangrijk dat ze kunnen aanhaken bij initiatieven.

Gemeente, Havenbedrijf Rotterdam en Deltalinqs hebben een kwantitatieve en kwalitatieve quickscan uitgevoerd, waaraan in totaal 25 bedrijven met scholingsactiviteiten hebben meegewerkt. In deze quickscan hebben we uitgevraagd hoe bedrijven nu hun opleidingen hebben georganiseerd en hoe dit beter kan. De rode draad in alle ingevulde vragenlijsten en gespreksverslagen is dat havenbedrijven zeer grote behoefte hebben aan het efficiënt organiseren van praktijkgerichte en modulaire opleidingen rondom veiligheid, logistiek en techniek met gebruik van bestaande bedrijfsfaciliteiten. Tegelijk worstelen ze met instroom, bereikbaarheid, vergrijzing en het ervaren van gebrek aan flexibiliteit bij regulier bekostigd onderwijs, waardoor bedrijfsscholen en gezamenlijke opleidingslocaties aantrekkelijker worden.

Organisaties schetsen een vrij consistent beeld van de gewenste trainingslocatie: goed bereikbaar in of nabij het havengebied, met een sterke combinatie van praktijk- en theorie ruimtes, goede digitale voorzieningen en hoge veiligheid. Een locatie dicht bij de stad ligt niet voor de hand omdat veel bedrijven willen oefenen in (of zo dicht mogelijk bij) een realistische werkomgeving, bijvoorbeeld een minifabriek, een safety experience centre, een praktijkhal of een trainingsplant waar echte scenario's kunnen worden nagebootst. Tot slot spreken bedrijven het belang uit van een goede toegang tot digitale infrastructuur. Interessant vervolgonderzoek zou kunnen zijn hoe deze bedrijfsscholen in de vorm van 'treintjes' elkaars activiteiten zouden kunnen gebruiken.

Nieuw platform

Havenbedrijf en Deltalinqs zijn bezig met de ontwikkeling van een nieuw platform waarbinnen alle initiatieven zoals Bereikbare haven, Inclusieve Haven en Werken in de Rotterdamse haven gemakkelijk te vinden zijn. Op dit nieuwe platform komt een button 'leren in de haven' waarachter de verschillende bedrijfsscholen inzichtelijk worden gemaakt. Deze informatie wordt op deze manier digitaal transparant voor aspirant-studenten die willen solliciteren en andere (midden- en klein-) bedrijven die van faciliteiten gebruik kunnen maken.

Conclusie

Onder de bevraagde bedrijven is geen interesse om hun scholingsactiviteiten naar de stad te verplaatsen. Zij zien meer perspectief in scholing in het gebied van het havenindustriële complex. Wat we wel kunnen doen is de informatie over de verschillende bedrijfsscholen die we hebben opgehaald onder de aandacht brengen van (jonge) Rotterdammers.

Wat wij gaan doen is de informatie over de bedrijfsscholen in de haven bekendheid geven onder de verschillende doelgroepen. Naast werken in de haven.nl zien we toe op de komst van de button 'leren in de haven' met genoemde informatie. Dankzij ons netwerk met de scholen kan deze informatie ook door hen worden gebruikt bijvoorbeeld op overstapbalies van hogescholen en mbo's waar studenten zich melden als ze vastlopen in het onderwijs. Het Werkstation op Zuid, waar mensen zich melden die in aanmerking willen komen voor een uitkering, kan deze informatie gebruikt worden om mensen met interesse in de haven gelijk op dit spoor te zetten.

Op dit moment is er geen noodzaak om met een voorstel voor verdere eigen inzet te komen.

Met de toezegging dat deze button op het nieuwe platform gerealiseerd wordt en de verspreiding hiervan onder scholen en het werkstation stellen wij voor de motie 'De jeugd heeft de toekomst' (25bb004244) als afgedaan te beschouwen.

Financiële en juridische consequenties/aspecten:

geen

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten